

TRUMAN KAPOTE

SABRANE PRIČE

SA ENGLSKOG PREVELI:

ANA STEFANOVIĆ i ALEKSANDAR MARKOVIĆ



blockhaus

edicija klasikā

BEOGRAD 2018.

UREDNIK:
ALEKSANDAR BOŽIĆ

DIZAJN:
SANJA POLOVINA

Naslov originala

THE COMPLETE STORIES OF
Truman Capote

Copyright © 1950, 1951, 1956, 1957, 1958, 1960 by Truman Capote.

Copyright Renewed © 1978, 1979, 1984 by Truman Capote.

Copyright Renewed © 1986 by Alan U. Schwartz.

Compilation copyright © 2004 Truman Capote Literary Trust.

Translation Copyright © 2018 za srpsko izdanje IPC Media, u sastavu IPC d.o.o. Beograd.

This Translation published by arrangement with Random House, a division of Penguin Random House LLC.

ISBN 978-86-6463-005-4

SADRŽAJ

ZIDOVI SU HLADNI (A.M.)	9
SOPSTVENA BUNDA (A.S.)	14
OBLIK STVARI (A.M.)	19
VRČ PUN SREBRNJAKA (A.M.)	24
MIRIJAM (A.S.)	40
MOJA STRANA PRIČE (A.S.)	54
LEGENDA O PRIČERU (A.M.)	65
DRVO NOĆI (A.M.)	78
BEZGLAVI JASTREB (A.S.)	91

ZATVORI I POSLEDNJA VRATA (A.S.)

117

KAO DECA KAD IM JE ROĐENDAN (A.M.)

135

GOSPODAR PATNJE (A.S.)

155

MALTENE DŽABE (A.M.)

176

DIJAMANTSKA GITARA (A.M.)

183

KUĆA OD CVEĆA (A.S.)

194

BOŽIĆNA USPOMENA (A.S.)

209

NA STAZI ZA RAJSKI VRT (A.S.)

223

GOST NA DAN ZAHVALNOSTI (A.M.)

237

MOHAVE (A.S.)

263

JEDNOG BOŽIĆA (A.S.)

283

ZIDOVİ SU HLADNI (1943)

„... i Grant im je rekao: 'Dođite, biće divna zabava', i eto, to je bilo dovoljno. Ne, stvarno, mislim da je genijalno što ih je kupio, bog zna da bi još mogli i da nas vaskrsnu." Devojka koja je govorila otrešla je pepeo cigarete na persijski tepih i pokajnički pogledala domaćicu.

Domaćica je zagladila kratku crnu haljinu i nervozno napućila usne. Bila je veoma mlada i sitna, a savršena. Lice joj je bilo bledo, uokvireno glatkom crnom kosom, a ruž malčice previše taman. Bilo je prošlo dva, bila je umorna i želela je da svi odu, ali nije bilo jednostavno rešiti se tridesetak ljudi, pogotovo sad kad se većina nalila očevim viskijem. Čovek iz lifta je dvaput dolazio da se požali na buku, pa mu je dala piće, jer je zapravo to i želeo. A sada su i ti mornari... Ma, dođavola s tim.

„U redu je, Mildred, stvarno. Šta je nekoliko mornara više ili manje? Bože, nadam se da neće ništa polomiti. Da li bi otišla do kuhinje po led, molim te? Ja ću videti šta ću s tvojim novim prijateljima.”

„Ne, zaista, dušo, mislim da to uopšte nije neophodno. Koliko sam razumela, oni se vrlo brzo uklope.”

Domaćica se uputila prema svojim iznenadnim gostima. Zbili su se u jednom uglu salona i samo posmatrali, naizgled ne naročito opušteni.

Najzgodniji od njih šestorice reče, nervozno okrećući kapu u rukama: „Nismo znali da je ovde nekakva zabava, gospođice. Mislim, suvišni smo ovde, zar ne?”

„Naravno da ste dobrodošli. Ne biste bili ovde da ste suvišni, zar ne?”

Mornar se postide.

„Ona devojka, Mildred, i njen prijatelj samo su nas pokupili u nekom baru, i nismo imali pojma da idemo u kuću kao što je ova.”

„Koješta, zaista koješta”, reče domaćica. „Ti si s Juga, zar ne?”

On tutnu kapu ispod mišice, naizgled malo opuštenije. „Iz Misisipija sam. Cenim da nikad niste bili tamo, zar ne, gospođice?”

Ona pogleda prema prozoru i pređe jezikom preko usana. Bila je umorna, strašno umorna od ovoga. „O, da”, slaga. „Divna država.”

On se iskezi. „Mora da ste ga pobrkali s nekim drugim mestom, gospođice. U Misisipiju nema bogzna šta da se vidi, osim možda tamo oko Načesa.”

„Načes, naravno. Išla sam u školu s devojkom iz Načesa. Elizabet Kimberli, da li je možda znaš?”

„Ne bih rekao.”

Odjednom je shvatila da su ona i mornar sami; svi njegovi drugari odlutali su do klavira, gde je Les svirao Kola Portera. Mildred je bila u pravu što se tiče uklapanja.

„Dođi”, reče ona, „smučkaću ti piće. Pusti ih da se sami snalaze. Ja se zovem Luiz, pa te molim da me ne zoveš gospođice.”

„I moja sestra se zove Luiz. Ja sam Džejk.”

„Stvarno, zar to nije slatko? Ta podudarnost, mislim.” Zagladila je kosu i razvukla pretamne usne u osmeh.

Ušli su u izbu, i znala je da mornar posmatra kako joj se sukinja njiše oko bokova. Pognula je glavu da prođe kroz vrata iza šanka.

„Pa”, reče, „šta ćeš? Zaboravila sam, imamo skoč i burbon i rum; može jedan fini rum s kolom?”

„Ako ti tako kažeš”, nasmešio se, prevukavši dlanom preko glatke površine šanka. „Znaš, nikad nisam video ovakvo mesto. Kao u filmu je.”

Ona štapićem hitro promeša led u čaši. „Povešću te u obilazak ako hoćeš. Mesto je prilično prostrano, mislim za jedan stan. Imamo i kuću na selu, koja je mnogo, mnogo veća.”

To nije zvučalo najbolje. Bilo je suviše nadmeno. Okrenula se i vratila bocu s rumom na policu. U ogledalu je mogla da vidi da je on posmatra, ili zuri kroz nju.

„Koliko ti je godina?”, upitao ju je.

Načas je morala dobro da se zamisli. Toliko je često lagala za godine da je povremeno zaboravljala istinu. Šta će se promeniti ako bude znao koliko je stara? Zato mu je rekla.

„Šesnaest.”

„I nikad se nisi poljubila...?”

Ona se nasmeja, ali ne klišeu, već sopstvenom odgovoru.

„Niko me nije silovao, misliš?”

Bila je okrenuta prema njemu, i videla je da se najpre žacnuo, zatim mu je bilo zabavno, a potom i nešto treće.

„Za boga miloga, ne gledaj me tako, nisam neka tamo bludnica.” Porumenevši, prošla je kroz vrata iza šanka i uhvatila ga za ruku. „Dođi, pokazaću ti kuću.”

Povela ga je kroz dugačak hodnik, na nekoliko mesta obložen ogledalima, i pokazivala mu sobu po sobu. Divio se mekim, pastelnim tepisima i prefinjenoj mešavini modernog i klasičnog nameštaja.

„Ovo je moja soba”, reče, držeći mu vrata da prođe unutra, „i nemoj da si mi zamerio na neredu, nije to sve moje, većina devojaka se ovde doterivala.”

U sobi nije bilo ničega na čemu bi joj zamerio, sve je bilo u savršenom redu. Krevet, stočići, svetiljka, sve je bilo belo, ali su zidovi i tepih bili tamne, hladne zelene boje.

„Pa, Džejk... šta misliš, ide li uz mene?”

„Nikad nisam video ništa slično, sestra mi ne bi poverovala kad bih joj rekao... Ali ne sviđaju mi se zidovi, ako smem da kažem... Ta zelena boja... Izgledaju tako hladno.”

Ovo kao da ju je začudilo, i ne znajući zašto, posegnu rukom i dodirnu zid pored stočića za šminku.

„U pravu si, mislim za zidove, jesu hladni.” Podigla je pogled prema njemu, i lice joj je na trenutak imalo takav izraz da nije znao hoće li se nasmejati ili zaplakati.

„Nisam to tako mislio. Ma ne znam ni šta sam mislio.”

„Da li se to ti, ili se možda oboje ponašamo pomalo eufemistički?” Uzvraćen joj je prazan pogled, pa sede na jednu stranu svojeg belog kreveta.

„Dođi”, reče, „sedi ovde i uzmi cigaretu. Gde ti je piće?”

Seo je pored nje. „Ostavio sam ga na šanku. Ovde je stvarno tiho, posle sve one buke tamo ispred.”

„Koliko dugo si u mornarici?”

„Osam meseci.”

„I kako ti se sviđa?”

„Nije naročito važno da li mi se sviđa ili ne... Video sam mnogo mesta koja inače ne bih.”

„Zašto si se onda prijavio?”

„Ah, dobio sam poziv za regrutaciju, pa mi se učinilo da bi mi mornarica bolje pasovala.”

„Pasuje li ti?”

„Pa, znaš šta, ne prija mi ovakav život, ne volim da mi drugi naređuju. Bi li tebi?”

Nije odgovorila, već je stavila cigaretu među usne. On joj pripali šibicu, i ona dozvoli da joj ruka očeše njegovu. Ruka mu je drhtala, i plamen nije baš bio miran. Udahnula je dim i rekla: „Želiš da me poljubiš, zar ne?”

Netremice ga je posmatrala, i opazila kako mu lice polako obli-va rumenilo.

„Zašto to ne uradiš?”

„Nisi ti takva devojka. Plašio bih se da poljubim devojku kao što si ti, jer se samo poigravaš mnome.”

Ona se nasmeja, pa izbacila oblak dima prema tavanici. „Prestani s tim, zvučiš kao neko iz starih melodrama. Šta znači ‘takva devojka’, uostalom? To se samo tako kaže. Uopšte nije važno hoćeš li me poljubiti ili nećeš. Mogla bih da ti objasnim, ali čemu? Na kraju bi verovatno pomislio da sam nimfomanka.”

„Ja čak i ne znam šta je to.”

„To sam baš i htela da ti kažem. Muškarac si, pravi muškarac, a ja sam sita slabih, ženskastih dečaka kao što je Les. Htela sam samo da osetim kako bi to bilo, to je sve.”

Nadvio se nad nju. „Čudna si ti klinka”, reče, i odjednom mu se našla u naručju. Poljubio je, i ruka mu je skliznula niz njeno rame i zaustavila se na grudima.

Ona se izvi i silovito ga odgurnu s kreveta na hladan zeleni tepih.

Ustala je, stala iznad njega, i na čas su zurili jedno u drugo. „Đubre jedno”, reče, i ošamari ga po unezverenom licu.

Otvorila je vrata, zastala da poravna haljinu i vratila se na zabavu. On je još trenutak sedeo na podu, a onda ustade i nekako nađe put do predvorja, da bi se tamo setio da je kapu ostavio u beloj sobi, ali nije mario za to, hteo je samo da što pre ode odatle.

Domaćica zaviri u salon i mahnu Mildred da izađe.

„Za ime božje, Mildred, vodi te ljude odavde; šta zamišljaju ti mornari... da im je ovo Biro za rekreaciju?”

„Šta je bilo, je l’ ti se taj tip nabacivao?”

„Ma ne, to je slaboumni seljačić koji nikad nije video ovako nešto, pa mu je malo ušla voda u uši. Sve je to samo strašna gnjavaža, od koje me je zbolela glava. Hoćeš li, molim te, da se postaraš da odu... ali svi?”

Mildred je klimnula glavom, i domaćica se vratila niz hodnik i ušla u majčinu sobu. Legla je na somotsku sofu i zagledala se u Pikasovo apstraktno platno. Uzela je svileni jastučić i iz sve snage ga pritisnula uz lice. Večeras će spavati ovde, gde su zidovi bledoružičasti i topli.